

NIECAŁY (19) ai

W pisowni rozłącznej (16), w łącznej (3).

e oraz a jasne.

sg m N niecały (3). ◇ G niecałego (4); -ého (3), -(e)go (1). ◇ A niecały (1). ◇ f G niecał(e)j (1).
◇ A niecałą (2). ◇ n G niecał(e)go (1). ◇ I niecałym (2). ◇ pl N m pers niecali (1). ◇ G niecałych (3).
◇ A subst niecał(e) (1). ◇ [I m niecał(e)mi.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Niezpełny, niepełny, niekompletny; truncus Mącz, Cn; diminutus, imminutus, minoratus, mutilus Cn (15)*: Truncus, Ochroniony/ obcięty/ niecały. *Mącz* 467b; *SkarJedn* 26; Bo tylko Europę/ y to nie całą opánował *NiemObr* 59.

W przeciwstawieniu: »niecały ... zupełny« (1): iż nie całym áni zupełnym Bośtwem Chrystus z Martwy witał *BiałKat* 118v.

Wyrażenia: »rozum niecały; niecałego rozumu« = *niespełna rozumu (1:1)*: *Mącz* 48c; Ták iest, on zchorzáły: Iáko gdy kto ma pámięć y rozum nie cały. *KlonWor* 70.

»niecały sylogizm« = *nie zawierający jednego z elementów (1)*: Imperfectus syllogismus, Niecały Syllogiśm. *Mącz* 104a.

a. *O czasie (3)*: Co fię w kila lat ábo w nie całej dwie lećie zśtáło. *SkarJedn* 323; Wybrany Roku 1140. Pánował nie całych lat 6. *KlonKr* C4v, Fv.

b. *O jednostkach miary i wielkościach matematycznych (5)*: Actus tedy ná dłużą y ná fzerzą ma nálfzych Prętów dziewięć/ bez łokciá nie całego. *GrzepGeom* N2; A kiedy fye tráfi ieden [kąt] tępy/ to iest| fzerfzy á niż prośty iest/ tedy w drugich dwu/ iuż nie cały prośty ieden będzie. *GrzepGeom* Q2v, Nv, N2 [2 r.].

2. *Nieszczery, nieprawdziwy (4)*: Kiedy fie kto z fzcześcia zwáli/ Przyiaćiele co nie cáli: Cięższy onemu bywáią/ Niżli ktorzy go nie znáią. *BierEz* L4.

Wyrażenie: »niecała wiara« (1): niewiem iefli s czyich plothek/ czy fie iey ták fámeý zdáło widzieć/ we mnie iákás odmianę/ á nie czáłą wiarę przeciwko łobie *Górndworz* C5v.

W przeni (2):

Wyrażenie: »z serca niecałego; niecałym sercem« = *nieszczere (1;1)*: Y (ten) czynił pobożnie przed Iehową/ á wśzakoż nie całym sercem. *BudBib* 2.Par 25/2; Aż nie częśto ślychamy onych [...] śłow: Moy drogi: moy złoty: moje serce: moy serdeczny: moy bráćifzeńku: moy Krolu: moiá hołowienko: Pánie bráćie: Przyiaćielu: Oyczeńku: Diedu? Pátrzayże ná vkłony y ná owo z fercá nie całego całowanie *KlonWor* ded **3.

3. [*Nadwątłony, słaby militarnie*: Ale Tátárowie czuiąc fię też nie całemi/ do domow Iwoich z plonem wśzli. *BielKron* 1597 543.]

Synonimy: 1. *niepełny, niezpełny*; 2. *niedobry, nieprawdziwy, nieszczery*.

Cf **CAŁY**